

မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို စာပေရှုထောင့်မှလေ့လာခြင်း

ဆုဇာနည်ဇော်^၁

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာစာပေနယ်ပယ် ရှေးကဗျာကဏ္ဍတွင်ပါဝင်သော မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို စာပေရှုထောင့်မှ တင်ပြထားသော စာတမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့သို့တင်ပြရာတွင် ဒီးဒုတ်ဦးဘချို တည်းဖြတ်သော ဂီတဝိသောဓနီကျမ်း (၁၉၉၄) ကို အလေ့လာခံအဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးသည် စာဆို၏ စိတ်ခံစားမှု၊ ဘဝအခြေအနေတို့နှင့် ဆက်စပ်ခြင်း ရှိ မရှိ၊ စာဆို၏ စာပေအနုပညာဖန်တီးမှုသည် သီချင်း၏ ဦးတည်ချက်ကို ဖော်ပြနိုင်စွမ်း ရှိ၊ မရှိဟူသော အချက်အပေါ်အခြေခံ၍ ကဗျာဆိုင်ရာ နည်းနာများဖြင့် ချဉ်းကပ်လေ့လာထားပါသည်။ မြန်မာ့မဟာဂီတ သီချင်းကြီးတို့၏ အနှစ်သာရနှင့် စာပေအရည်အသွေး ကို တန်ဖိုးထားတတ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ မဟာဂီတစာပေ၏ အနုပညာ တန်ဖိုးမြင့်မားမှုကို သိမြင်ပြီး စာပေအဖွဲ့အနွဲ့ ကောင်းများ ဖန်တီးနိုင်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ - ပတ်ပျိုး၊ နောက်ခံ၊ စကားအသုံးအနှုန်း၊ နရီစည်းဝါး၊ ကာရန်၊ သဒ္ဒါလင်္ကာရ၊ အတ္ထာလင်္ကာရ၊ ရသ။

၁။ နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို စာပေ ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် အကျဉ်းကျပြီး မိမိဘဝ ဘေးဒုက္ခကြုံရသောအခြေအနေတွင် အရှင်သခင် အမျက်တော်ပြေစေရန် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းကို ရေးသားဆက်သွင်းခဲ့ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ပတ်ပျိုး၌ တွေ့ရသော မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ စာပေအနုပညာဖန်တီးမှုကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၁၊ ၁။ သုတေသန၏ ရည်ရွယ်ချက်

မဟာဂီတသီချင်းကြီးများကို စာပေလက်ရာအဖြစ် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းသည် မြန်မာစာပေတွင် အရေးပါသော ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိမြင်စေရန်ရည်ရွယ်၍ ဤစာတမ်းကို ပြုစုရခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ မဟာဂီတစာပေ၏ အရည်အသွေးကို နှစ်သက်ဖွယ်ခံစားနိုင်ပြီး မဟာဂီတစာပေအပေါ် လေ့လာမှု ကျယ်ပြန့်တိုးတက် လာစေရန် မျှော်မှန်းပါသည်။

၁၊ ၂။ သုတေသနမေးခွန်း

မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို စာပေရှုထောင့်မှ ချဉ်းကပ်တင်ပြရာတွင် ဤစာတမ်းအတွက် သုတေသနမေးခွန်းများ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။

^၁ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

၁။ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးသည် မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ ၁၀၀အခြေအနေ၊ စိတ်ခံစားမှုနှင့် မည်မျှဆက်စပ်မှုရှိသနည်း။

၂။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် မိမိဖွဲ့ဆိုသည့် အကြောင်းအရာနှင့်လိုက်ဖက်အောင် မည်သို့ဖန်တီးထားသနည်း။

ဟူသည့် အချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမေးခွန်းများကို အဖြေရှာရန်အတွက် သုတေသနအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၊ ၃။ သုတေသနနောက်ခံ

သုတေသနနောက်ခံအဖြစ် မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ပတ်ပျိုးဝေါဟာရ၊ ပတ်ပျိုးသမိုင်းတို့ကို အကျဉ်းမျှ တင်ပြထားပါသည်။

၁၊ ၃၊ ၁။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၂၈ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်၁၀ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် စစ်ကိုင်းမြို့အနောက် မိကျောင်းတက်ချောင်းရွာ၌ ဖွားမြင်သူဖြစ်ပါသည်။ အဖမှာမြင်းစီးကြီးသား ဦးပေါက်ကျော်ဖြစ်၍၊ အမိမှာ အမတ်ကြီးဗညားကျန်းတော၏မြေး ရှင်ငြိမ်းသာဖြစ်သည်။ အသက် (၁၁)နှစ်ခန့်တွင် သာမဏေပြု၍ စာပေများကို လေ့လာဆည်းပူးသည်။ လူထွက်ပြီးနောက် မအေးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုကာ ပန်းထိမ်အလုပ်၊ ကျောက်အရောင်းအဝယ်အလုပ်လုပ်သည်။ ဂီတပညာကို လိုက်စားကာ ဦးတလုပ်၏ ဝဲဆိုင်းတော်တွင် ကြေးဝိုင်းတီးခဲ့သည်။ အိမ်ရှေ့ဘဏ္ဍာစာရေး၊ ပြည်လုံးလေ့ယူမှူး ခန့်ခြင်းခံရသည်။ ‘နေမျိုးဇေယျသူရ’၊ ‘မင်းကြီးမဟာသီဟသူရ’ဘွဲ့တို့ကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ဘကြီးတော်ဘုရားက မြဝတီမြို့စားပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် မြဝတီမင်းကြီးဦးစဟု အမည်တွင်သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၈၊ ပုဂံမင်းလက်ထက်တွင် မြင်းမူရွာကိုစားရသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၅ ခုနှစ် အသက်(၈၇) နှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

“စစ်သည်စာဆို” မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် ကဗျာတေးသီချင်းများကို နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ ဖွဲ့ဆိုနိုင်သူဖြစ်ပြီး မဟာဂီတနွယ်ဝင် ကြိုး၊ ဘွဲ့၊ သီချင်းခံ၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ မွန်သံ၊ ဒိန်းသံ စသည့် တေးသီချင်းများစွာကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့သမိုင်း၊ မြန်မာ့စာပေသမိုင်း၊ မြန်မာ့ဂီတသမိုင်း၊ မြန်မာ့အနုပညာသမိုင်းတို့တွင် စံပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

၁၊ ၃၊ ၂။ ပတ်ပျိုးဝေါဟာရ

မဟာဂီတရေးသီချင်းကြီးများတွင် ကြိုး၊ ဘွဲ့၊ သီချင်းခံ၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ တေးထပ်၊ ဘောလယ် စသည်ဖြင့် အမျိုးအစားပေါင်းများစွာ တွေ့ရပါသည်။

“ပတ်ပျိုး”ဟူသောဝေါဟာရကို မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ဦးဖေမောင်တင်(၂၀၀၃)က “သီချင်းများကို မသိဆိုမီ ဆိုင်းပိုင်းပတ်လုံးများကို တီးမည့်သူကအစပျိုး၍ တီးမှုတ်ပေးရသည်ကို အစွဲပြု၍ ပတ်ပျိုးသီချင်းဟုခေါ်ဟန်တူ၏”(စာ ၂၉၀)ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် “ပတ်ပျိုး”သီချင်းဆိုသည်မှာ သီဆိုရမည့်သီချင်း၏ တေးသွားကို မသိဆိုမီ တီးမည့်သူက အစပျိုးတီးမှုတ်ပေးရသော သီချင်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၁၊ ၃၊ ၃။ ပတ်ပျိုးသမိုင်းအကျဉ်း

မဟာဂီတစာရင်းဝင် ပတ်ပျိုးသီချင်းပေါ်ပေါက်လာပုံ သမိုင်းကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာတေးဂီတအနုစာပေသမိုင်းတွင် ဦးမြင့်ကြည်(၂၀၂၂)က “ပတ်ပျိုး၏အရိပ်ယောင်ကို ညောင်ရမ်းခေတ်လောက်မှပင် စတင်တွေ့ရှိရ၏”(စာ ၁၁၅)ဟု လည်းကောင်း၊ “ပတ်ပျိုးများသည် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်သက္ကရာဇ် ၁၁၅၀ပြည့်နှစ်လောက်တွင် ထင်ရှားလာခဲ့သည်”(စာ ၁၁၅)ဟုလည်းကောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အစောဆုံးတွေ့ရသော ပတ်ပျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာတေးဂီတအနုစာပေ သမိုင်းတွင် ဦးမြင့်ကြည်(၂၀၂၂)က “စာသားအခိုင်အမာနှင့်တွေ့ရသော ပတ်ပျိုးများတွင် ဗျသီ(၁၀)ရွာစား ဦးလွန်းပြေ၏ ‘လေးဒီပါကျုံးပေမည့်’ချီ မဟာမြတ်မုနိ ဘုရားကြီးဘွဲ့ပတ်ပျိုးသည် အစောဆုံး ဖြစ်သည်။”(စာ ၁၁၅) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ပတ်ပျိုးသီချင်းများသည် ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ထွန်းကားခဲ့ကြောင်းသိရပါသည်။ ကိုလိုနီခေတ်တွင်လည်း ပတ်ပျိုးသီချင်းများ ဆက်လက်ထွန်းကားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဒေါ်စောမြအေးကြည်၏ “မိုးဒေါ”ပတ်ပျိုးမှာ ကိုလိုနီခေတ်တွင် ထင်ရှားခဲ့သော ကာလပေါ်သီချင်းကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မဟာဂီတသီချင်းများသည် မျက်မှောက်ခေတ်တိုင်အောင် ထင်ရှားဆဲဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်မှ ကျင်းပသော မြန်မာ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အဆို၊ အက၊ အရေး၊ အတီးပြိုင်ပွဲ၌ အဆိုပြိုင်ပွဲ၊ အတီးပြိုင်ပွဲတို့တွင် မဟာဂီတတေးသီချင်းပြိုင်ပွဲကို ထည့်သွင်းကျင်းပကာ လက်ဆင့်ကမ်းထိန်းသိမ်းလျက်ရှိပါသည်။ မဟာဂီတစာပေ၊ မဟာဂီတတေးသီချင်းများသည် ယနေ့တိုင်တည်တံ့လျက်ရှိပြီး တန်ဖိုးထားရသော အနုပညာ တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤစာတမ်းကို သုတေသနပြုရာတွင် လိုအပ်သောအထောက်အထား၊ အကိုးအကားများရရှိရန် အတွက် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ၊ သုတေသနကျမ်းများ၊ စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ ဆန်းစစ်တင်ပြထားပါသည်။

၂၊ ၁။ သီအိုရီပိုင်းဆိုင်ရာ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ သီအိုရီပိုင်းဆိုင်ရာ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်အဖြစ် မြန်မာကဗျာစာတမ်းများလာ မြဇင်၏ ‘မြန်မာကဗျာဖွဲ့ပုံနှင့်တင်ပြပုံ’၊ ‘ကဗျာနရီနှင့်နိမိတ်ပုံ’၊ မင်းသုဝဏ်၏ ‘ကဗျာ

ရေးချင် စာစပ်သင်'၊ အရှင်ကုမာရ၏ 'အလင်္ကာပန်းကုံး'၊ တင်မိုး၏ 'မြန်မာကဗျာဖွဲ့နည်း'၊ ဦးရွှေအောင်၏ 'ရသစာပေ၏ရသ'၊ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)၏ 'ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း'နှင့် 'ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသသင်ကြားရေး' စာအုပ်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

အဆိုပါစာအုပ်များမှ သီအိုရီဆိုင်ရာ ဖွင့်ဆိုချက်များသည် ဤစာတမ်းကို ပြုစုရန်အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါသည်။

၂။ ၂။ မဟာဂီတစာပေဆိုင်ရာ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ မဟာဂီတစာပေဆိုင်ရာ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်အဖြစ် စာအုပ်စာတမ်းများ၊ ပါရဂူဘွဲ့ကျမ်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကျမ်းများကို တွေ့ရပါသည်။

ဂီတစာပေဆိုင်ရာ စာအုပ်များအဖြစ် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ 'မြဝတီစာစုနှင့်သီချင်းစု'၊ မြန်မာနိုင်ငံစာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းမှ ထုတ်ဝေသော 'မြဝတီမင်းကြီး'၊ နန်းညွန့်ဆွေ၏ 'မြန်မာ့ဂီတအနုပညာရှင်များ'၊ ဦးမြင့်ကြည်၏ 'မြန်မာတေးဂီတအနုစာပေသမိုင်း'တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

ပါရဂူဘွဲ့ကျမ်းများအဖြစ် မောင်အောင်နေမျိုး(၂၀၀၇)၏ 'မြန်မာမဟာဂီတစာပေဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာပုံ'၊ မသီတာမြင့်(၂၀၀၇)၏ 'မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ ဘွဲ့သီချင်းများလေ့လာချက်'၊ မသန်းသန်းစိန်(၂၀၀၇)၏ "သီချင်းခံများကိုစာပေရှုထောင့်မှလေ့လာခြင်း"၊ မလွင်လွင်နိုင်(၂၀၁၁)၏ "ကုန်းဘောင်ခေတ် ပတ်ပျိုးများကို စာပေရှုထောင့်မှလေ့လာချက်"၊ မသန်းသန်းဝင်း(၂၀၁၈)၏ 'ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ယိုးဒယားသီချင်းများကို စာပေရှုထောင့်မှလေ့လာခြင်း' တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကျမ်းများအဖြစ် မခင်အေး (၁၉၈၇)၏ 'မြဝတီမင်းကြီး၏ ပတ်ပျိုးသီချင်းများလေ့လာချက်'၊ မခင်ဆွေဝင်း(၁၉၉၃)၏ 'လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်၏ တေးကဗျာများ လေ့လာချက်'တို့ကိုလည်းကောင်း တွေ့ရပါသည်။

အထက်ပါ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်များအရ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ "ကုန်းဘောင် နေမင်း"ချီဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို စာပေရှုထောင့်မှ သီးခြားသုတေသနပြုထားမှု မရှိသေးသည့်အတွက် ဤစာတမ်းကိုပြုစုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ နည်းနာ

ဤစာတမ်းကို သုတေသနပြုရာတွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာနှင့် သုတေသနနည်းနာ ဟူ၍ နှစ်မျိုးအသုံးပြုထားပါသည်။

၃။ ၁။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာ

ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာအဖြစ် ကဗျာဆိုင်ရာ သဘောတရားနည်းနာများဖြင့် ချဉ်းကပ်တင်ပြထားပါသည်။

စကားလုံးသွေဖည်ခြင်း၊ အာမေဍိတ်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)၏ 'ရေးဟန်

ပညာနိဒါန်း'စာအုပ်မှ နည်းနာကိုလည်းကောင်း၊ နရီစည်းဝါးနှင့်ပတ်သက်၍ မြဇင်၏ 'ကဗျာ နရီနှင့် နိမိတ်ပုံ'စာအုပ်မှ နည်းနာကိုလည်းကောင်း အသုံးပြုထားပါသည်။ သဒ္ဒါလင်္ကာရ၊ အတ္ထာလင်္ကာရ အဖွဲ့များ၊ ရသမြောက်အဖွဲ့များကို လေ့လာရန်အတွက် မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)၏ 'ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသ သင်ကြားရေး' စာအုပ်များမှနည်းနာကို အသုံးပြုထားပါသည်။

၃၊ ၂။ သုတေသနနည်းနာ

သုတေသနနည်းနာများတွင် အခြေခံသုတေသနနှင့် အသုံးချသုတေသနဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ဤစာတမ်းသည် မဟာဂီတသီချင်းကြီးများ၏ စာပေတန်ဖိုးကိုသိရှိကာ ရသမြောက်သော ဂီတစာပေ များ ထွန်းကားရေးအတွက် အသုံးချနိုင်စေရန်မျှော်မှန်း၍ သုတေသနပြုခြင်းကြောင့် အသုံးချသုတေသန အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။

ရှိပြီးအချက်အလက်များကို အခြေပြုလေ့လာခြင်းနည်း (Use of available data method) ကို အသုံးပြု၍ သုတေသနမေးခွန်းအတွက် ရရှိနိုင်မည့် သုတေသနရလဒ်ကို ဆန်းစစ် ထားပါသည်။

၄။ စိစစ်လေ့လာချက်

ဤအခန်းတွင် အလေ့လာခံပတ်ပျိုး၏ အကြောင်းအရာနောက်ခံ၊ စကားအသုံးအနှုန်း၊ စကားလုံး သွေဖည်ခြင်း၊ ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံး၊ နရီစည်းဝါး၊ ကာရန်၊ အာမေဍိတ်၊ သဒ္ဒါလင်္ကာရ၊ အတ္ထာလင်္ကာရ၊ ရသမြောက်အဖွဲ့များကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၄၊ ၁။ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး၏ အကြောင်းအရာနောက်ခံ

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် အရှင်သခင်၏ ကျေးဇူးသစ္စာကိုစောင့်သိကာ နိုင်ငံ၏အရေးအရာကို ထမ်းရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဘကြီးတော်ဘုရားသည် မကျန်းမမာဖြစ်သောအခါ မိဖုရားခေါင်ကြီး နန်းမတော်မယ်နှင့် စလင်းမင်းသားကြီးမောင်အိုတို့အား မှူးမတ်တို့နှင့်တိုင်ပင်၍ တိုင်းပြည် တာဝန်ကို ထမ်းရွက်ရန် လွှဲအပ်တော်မူသည်။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် တိုင်းပြည်အရေးကို စီမံရသော မှူးမတ် များတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် သာယာဝတီမင်းသည် နောင်တော်ကို ရွှေဘိုမှ ပုန်ကန်၍ နန်းတက် သည်။

သာယာဝတီမင်းနန်းတက်သောအခါ မြဝတီမင်းကြီးဦးစနှင့် မှူးမတ်တို့ကို ထောင်သွင်း အကျဉ်း ထားခဲ့သည်။ ဦးစအကျဉ်းကျရခြင်းမှာ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်တွင် ဦးစအမှုထမ်းစဉ်ကာလက သာယာဝတီမင်းကို ဖမ်းဆီးရန် အမိန့်စာထုတ်ရပါသည်။ သာယာဝတီမင်းကို တွေ့ရာအရပ်မှ ဖမ်းဆီး ပို့အပ်ရန် လွှတ်တော်ကထုတ်သည့်ဆင့်စာတွင် ငယ်မည်ကို ထည့်သွင်းသည့်အပြင် ရှေ့တွင် 'င'ထည့် ကာ 'ငခင်ငယ်'ဟု ရေးသားမိ၍ အမျက်တော်ရှုခြင်း ခံရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သာယာဝတီမင်းက အကျဉ်းချခဲ့၍ မြဝတီမင်းကြီး အကျဉ်းသားအဖြစ် ရောက်ခဲ့ရ သည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် အကျဉ်းကျနေချိန် အခြားအကျဉ်းသမားများနှင့်အတူ လမ်းပြင် နေရသည်ကို သာယာဝတီမင်း၏သမီးတော် စုဖုရားကြီးက မြင်တော်မူရာ သနားလှသဖြင့် ဘုန်းတော်ဘွဲ့

တစ်ပုဒ်ရေးပြီး ငရွှေသာကိုပေးရန်နှင့် အခွင့်တော်သာလျှင် ခမည်းတော်အား လျှောက်ထားပေးမည့် အကြောင်း ကတိပေးမှာကြားခဲ့သည်။ ထိုနေ့ည ထောင်သို့ပြန်ရောက် သည်နှင့် မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း” ချီဘုန်းတော်ဘွဲ့ကိုရေးစပ်ပြီး ထောင်အဂ္ဂုန်းတို့ လက်မှတ်တစ်ဆင့် ငရွှေသာ၏ လက်သို့အပ်လိုက်သည်။

အနောက်စမုတ်တော်ရုပ်သေးပွဲ၌ သာယာဝတီမင်းနှင့်မိဖုရား၊ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ ရှုစား တော်မူခိုက်တွင် ဦးရွှေသာက “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီပတ်ပျိုး သဖြန်၊ လောကနတ်သံကို သံနေသံထား နှင့် သီဆိုသည်။ သာယာဝတီမင်းက သဘောတော်ကျသဖြင့် မေးတော်မူရာ သမီးတော်စုဖုရားကြီးက ထောင်တွင်အကျဉ်းချထားသော ဝန်ကြီးဟောင်းငစဖွဲ့ကြောင်း လျှောက်ထားရာ ‘လွတ်ပါစေ’ဟု အမိန့်တော်ရှိသဖြင့် ညတွင်းချင်း အကျဉ်းမှလွတ်လေသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးသည် မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ ဘဝအသက်ကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရအောင် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ထောင်လွတ်ပတ်ပျိုးအဖြစ် ထင်ရှား ပါသည်။ စာဆို၏အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရခဲ့သည့်အတွက် ဂီတစာပေသမိုင်းတွင် ဘဝနှင့်ယှဉ်၍ မှတ်တိုင်ထူနိုင်ခဲ့သော ပတ်ပျိုးဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

၄၊ ၂။ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး၏ အကြောင်းအရာအကျဉ်း

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမြတ်ပုံကို ဖွဲ့ဆိုသည့် “ကုန်းဘောင် နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းအရာမှာ ကုန်းဘောင်မင်းခေါ် သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းရောင်သည် ဇမ္ဗူဒီပါလင်္ကျာတောင်ကျွန်းတစ်ခုလုံး လင်းထိန်လျက်ရှိပုံ၊ တစ်ရာ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့က လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများစွာနှင့်အတူ ဦးထိပ်ထက်တင် ရှိပန်ဆင်ရပုံ၊ နန်းတော်သည် ဝေဇယန္တာနတ်နန်းတမျှခမ်းနားပုံ၊ မင်းကြီးကျန်းမာချမ်းသာစေရန် ရည်ရွယ်မှန်း၍ တိုင်းပြည်တစ်ဝှမ်းလုံးက ညောင်ရေသွန်းလောင်းကာ ဆုတောင်းကြပုံ၊ မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါး၊ သင်္ဂဟ တရာလေးပါးနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်သောကြောင့် မင်းနှင့်ပြည်သူ ကြည်ဖြူသာယာစွာ တရားပွားများနိုင်ကြပုံ၊ နွေရာသီတွင် ပွဲတော်များဆင်နွှဲကြပုံ၊ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း အေးချမ်း သာယာပုံ၊ တစ်ရာသောမင်းအပေါင်း၏ အခေါင်အဖျားဖြစ်ပုံတို့ကို စပ်ဆိုသီကုံးထားပါသည်။

၄၊ ၃။ စကားအသုံးအနှုန်း

စကားအသုံးအနှုန်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြဇင်(၁၉၈၃)က မြန်မာကဗျာစာတမ်းများတွင် “စကားအသုံး အနှုန်းဆိုသည်မှာ ကဗျာတွင် သူ့နေရာနှင့်သူ ဆီလျော်သင့်မြတ်သော စကားလုံးများ ရွေးချယ် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်” (စာ ၂၅၇) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

စကားအသုံးအနှုန်းဆိုသည်မှာ စကားလုံးများကို အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်ဆီလျော်အောင် ရွေးချယ်သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် သာယာဝတီမင်း (ခေါ်)ကုန်းဘောင်မင်းကို “ကုန်းဘောင်နေမင်း”၊ “ကုန်းဘောင်ဘုရား”၊ “ရာမင်း မင်းဖျား” (ဘချို့၊ ၁၉၉၄၊

စာ ၁၇၇-၁၇၈) ဟူ၍ စကားလုံးပရိယာယ် အမျိုးမျိုးသုံးစွဲလဲလှယ်ကာ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ စကားပရိယာယ်ကြွယ်ဝသူ၊ ဝေါဟာရကျွမ်းကျင် ပိုင်နိုင်သူဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။

သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတော်ကိုဖွဲ့ဆိုရာ၌ သာယာဝတီမင်းသည် ကျွတ်ထိုက်ချမ်းသာ ထိုက်သောလူတို့ကို ချမ်းသာစေကြောင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ပုံကို “ချမ်းသာစေ ဖန်တော့ဆောင်သည့်” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြောင့် ရည်ရွယ်တိုင်းဖြစ်နိုင်ပုံကို “ရွယ်ရည်တော်မူရာပ” (စာ ၁၇၈) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သရဖီပန်းလေးကို “ရွှေစမ္ဗီ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ မြင့်မြတ်တော်ဝင်သည့် ‘တော်’ ဟူသောစကားလုံး၊ ‘ရွှေ’ ဟူသော စကားလုံးတို့ကို သုံးနှုန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထီးဟန်နန်းဟန်ဆန်ပြီး ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စေသည့် အသုံးဖြစ်ပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် စကားလုံးတို့ကို နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင် သုံးစွဲနိုင်သူလည်းဖြစ်ပါသည်။ သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတော်ကိုဖွဲ့ရာတွင် တစ်ရာသောမင်းအပေါင်းတို့က ကြာဖူးကြာငုံသဏ္ဌာန် လက်အုပ်ချီမိုးကာ ရှိခိုးရကြောင်းကို “ရာမင်းစုံရှိကြာ”(စာ ၁၇၇-၁၇၈)၊ တစ်ရာသော ထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့၏ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်ပုံကို “ရာမင်းထွဋ်စိုး”(စာ ၁၇၇)၊ “ရာမင်းမင်းဖျား”(စာ ၁၇၇-၁၇၈) ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် မင်း၏ဘုန်းတော်ကို ဂုဏ်တင်ဖွဲ့ဆိုရာတွင် ‘ရာမင်းမင်းဖျား’ဟူသော စကားလုံးကို နှစ်သက်ဟန်ရှိပါသည်။ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး တစ်ပုဒ်တည်းတွင် နှစ်ကြိမ်သုံးနှုန်းရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သာယာဝတီမင်း နန်းတက်သည်ကို ပြည်သူလူထုက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဆုတောင်းကြကြောင်းကို “ပြည်လုံးသွန်းညောင်ရေ” (စာ ၁၇၇)၊ သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးသည် ယူဇနာ တစ်သောင်းကျယ်ဝန်းသော ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာတောင်ကျွန်းအလုံးသို့ အစိုးရကြောင်းကို “သောင်းတိုက်ကယ် ညာသပြေလို့” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ကျစ်လျစ်လှပသော စကားလုံးတို့ကိုသုံးကာ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝပြီး ထိမိပေါ်လွင်သော စကားလုံးများဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ပတ်ပျိုးမှ နွေရာသီကို သရုပ်ဖော်သောအဖွဲ့တွင် ပန်းပေါင်းစုံတို့၏ ရနံ့များ ကြိုင်လှိုင်သင်းပျံ့လျက်ရှိပုံကို “ပန်းစုံစီကြိုင်လွင့်” (စာ ၁၇၇)၊ ပန်းကလေးများ အဖူးလိုက် အခိုင်လိုက် ဆင့်ကာ ဖူးပွင့်နေကြပြီး မွှေးပျံ့ကြိုင်လှိုင်နေပုံကို “ဖူးခိုင်ဆင့်မွှေးလှိုင်ချီ”(စာ ၁၇၇) ဟူ၍ နှစ်သက်ဖွယ် စကားလုံးများဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ လေယူရာ ရနံ့သင်းပျံ့နေပုံကို “ပျံ့တိုင်းငယ်ဝေမှုန်ရီ” (စာ ၁၇၇) ဟု သုံးနှုန်းရေးဖွဲ့ထားသည်။ ပန်းကလေးတို့၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သွင်ပြင်ဟန်နှင့် မွှေးရနံ့ကိုပါထိတွေ့ခံစားနိုင်စေသော စကားအသုံးအနှုန်းများဖြစ်ပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်သည့် စကားအသုံးအနှုန်းများကို ရွေးချယ် သုံးနှုန်းကာ ခံစားမှုပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့တင်ပြထားကြောင်းကို တွေ့ရပါသည်။

၄၊ ၄၊ စကားလုံးသွေဖည်ခြင်း

စကားလုံးသွေဖည်ခြင်းကို ရေးဟန်ပညာနိဒါန်းတွင် မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)(၂၀၁၀)က “စကားလုံးအဖွဲ့အစည်းများကို ရှေ့နောက်နေရာပြောင်းခြင်း၊ စကားလုံးတစ်လုံးကို နှစ်ပိုင်းခွဲပစ်ခြင်းစသည့် နည်းများဖြင့် သွေဖည်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်” (စာ ၁၉၂) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

စာဆိုတို့သည် စာဆိုအခွင့်ထူးကိုရယူကာ သုံးရိုးသုံးစဉ်နှင့်ကွဲပြားသော၊ ထူးခြားဆန်းသစ် သော စကားလုံးများ ဖန်တီးတီထွင်ကာ သွေဖည်သုံးစွဲကြပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် သာယာဝတီမင်းစံမြန်းရာ နန်းတော်သည် သိကြားမင်းစံမြန်းရာ ဝေဇယန္တာနတ်နန်းကဲ့သို့ ခမ်းနားပုံကို “ဝေယန်လေ တူနှုန်းနန်း” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ‘ဝေဇယန္တာ’ကို အလယ်သံ၊ အဆုံးသံတို့ကိုဖျောက်ကာ ‘ဝေယန်’ ဟူ၍ သွေဖည် ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သာယာဝတီမင်း နန်းတက်သည်ကို ပြည်သူလူထုက ဝမ်းမြောက် ကြင်နာ သဖြင့် ရည်ရွယ်မှန်း၍ ဆုတောင်းကြပုံကို “အို - ရွယ်မှန်းရည်လို့စေ” (စာ ၁၇၇)ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားပါ သည်။ ‘ရည်ရွယ်’ကို ‘ရွယ်ရည်’ဟူ၍ ရှေ့နောက် နေရာပြောင်းကာ စကားလုံးသွေဖည် သုံးထားသည့် အပြင် ‘ရွယ်ရည်’ဟူသော စကားလုံးကို နှစ်ပိုင်းခွဲပြီးအလယ်က ‘မှန်း’ဟူသော စကားလုံးကိုသုံးကာ ‘ရွယ်မှန်းရည်’ဟူ၍ စကားလုံးသွေဖည် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အရှေ့ပဒ ‘ဝေယန်လေ တူနှုန်းနန်း’မှ ‘နန်း’နှင့် ကာရန်ညီအောင် ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အသံသာယာပြေပြစ်ကာ ဆန်းသစ်လှပစေ သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သာယာဝတီမင်းသည် ထီးဖြူဆောင်းမင်းဖြစ်ပုံကို “ဖြူရိပ်ဝေ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ‘ထီးဖြူရိပ်’ကို အစသံ ‘ထီး’ ဖျောက်သုံးကာ ‘ဖြူရိပ်’ ဟု သွေဖည်ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ နွေရာသီအလှကို ဖွဲ့သောအဖွဲ့တွင် “နွေနန်းရာသီ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ သုံးနှုန်းထားသည်။ နွေရာသီဟူသော စကားလုံးကို နှစ်ပိုင်းခွဲပြီး အလယ်က ‘နန်း’ထည့်ကာ ‘နွေနန်းရာသီ’ဟု သုံးထားပါသည်။ ထို့ပြင် သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတော်ကြောင့် ရည်ရွယ်ရာတိုင်း အလိုပြည့်နိုင်ပုံကို “ရွယ်ရည်တော်မူရာပ” (စာ ၁၇၈) ဟူ၍ ‘ရည်ရွယ်’ကို ‘ရွယ်ရည်’ဟု စကားလုံး သွေဖည်သုံးထားသဖြင့် ကျစ်လျစ်ဆန်းသစ်စေပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် ‘ရွယ်ရည်’ ဟူသောစကားလုံးကို ပတ်ပျိုးတစ်ပုဒ်တည်းတွင် နှစ်ကြိမ် သုံးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စာဆိုသည် အဆန်းထွင် သုံးစွဲလိုက်သော စကားလုံးကို နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

ဂေါ်သဇင်ပန်း၊ ဂန္ဓမာပန်းတို့ ဝေဝေဆာဆာဖူးပွင့်ကာ မွေးပျံ့ကြိုင်လှိုင်နေပုံကိုဖွဲ့ရာ၌ “ဂေါ်ဇင် ဂန္ဓာ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ဖွဲ့ထားသည်။ ‘ဂေါ်သဇင်’ကို အလယ်သံ ‘သ’ကိုဖျောက်၍ ‘ဂေါ်ဇင်’ ဟု လည်းကောင်း၊ ‘ဂန္ဓမာ’ကို အဆုံးသံ ‘မာ’ကိုဖျောက်၍ ‘ဂန္ဓာ’ ဟုလည်းကောင်း သွေဖည်ရေးဖွဲ့ ထားပါသည်။ ဤသို့သုံးခြင်းဖြင့် စကားအသုံးအနှုန်းကျစ်လျစ်ပြီး နူးညံ့သည့်ဟန် ပေါ်လွင်စေပါသည်။

သုံးနေကျစကားလုံးဖွဲ့စည်းပုံကို သွေဖည်ပြီး ရှေ့နောက်နေရာပြောင်းခြင်း၊ စကားလုံး တစ်လုံးကို နှစ်ပိုင်းခွဲပစ်ခြင်း စသည့်နည်းများဖြင့် သွေဖည်ရေးဖွဲ့ထားသောကြောင့် စကားလုံးတို့သည် ကျစ်လျစ် လှပပြီး သာယာပြေပြစ်လာပါသည်။

၄၊ ၅။ ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံး

ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံးဟူသော ဝေါဟာရကို မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ် အတွဲ(၃)(၁၉၇၉)၌ “ဝါကျတွင် အဓိပ္ပါယ်အထူးတိုးဖြည့်စေခြင်း၊ ပြောင်းလဲစေခြင်းမရှိဘဲ ပုဒ်ဖြည့်စေရုံမျှ ထည့်သွင်းထားသော အဖြည့်ခံပုဒ်မျိုး” (စာ ၄) ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ သီချင်းများတွင် ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံး များကိုသုံးကာ ရေးဖွဲ့လေ့ရှိပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် “ဣန္ဒာစံခန်း၊ ဝေယန်လေတူနှုန်း”၊ “ဘုန်းတော်နေ ထောင်ရာပွင့်ငယ်မှာ၊ ရာမင်းမင်းဖျား”၊ “ဂေါ်ဇင်ဂန္ဓာ၊ နင်းရွှေစွဲလေလေ၊ ပျံတိုင်း ငယ်ဝေမှုရီ”၊ “ကျူးသီငယ်သာန္တ၊ မြဖျောင်းငယ်တန်ဆောင်နှင့်၊ အောင်ဇေယျာပွဲ”၊ “ကြော်သဲငယ် ကြေညာ၊ သောင်းမြင့်မြင့် လေးဒီပါ”(စာ ၁၇၇)၊ “ကျွန်းလေးရပ် ပြည်ငယ်လေ၊ လွယ်ကူသာကြည်၊ ဖူးရောက်တော့မည်လေလေ”(စာ ၁၇၇-၁၇၈) တို့တွင် “လေ”၊ “ငယ်”၊ “လေ့” ဟူသော ပုဒ်ဖြည့် စကားလုံးများသုံးကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ‘လေ’နှင့်‘ငယ်’ ဟူသော ပုဒ်ဖြည့် စကားလုံးကို အများဆုံးသုံးကာ ရေးဖွဲ့ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ အသံသွားအသံလာ ညင်သာသာယာစေပြီး သိမ်မွေ့သည့်သဘော၊ ယဉ်ကျေးသည့်သဘောကို ပေါ်လွင်စေပါသည်။ တေးသွား၏ စည်းချက်ကို စောင့်သည့်သဘောလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ‘မင်းမင်း’၊ ‘လေလေ’၊ ‘လေလေ့’၊ ‘မြင့်မြင့်’ ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်တူစကားလုံးကို နှစ်ကြိမ်ထပ်၍ ဝိစ္စာစကားလုံးများ သုံးနှုန်းသည်ကိုလည်း တွေ့ရ သည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပိုမိုလေးနက်ထင်ရှားစေရန်၊ သီဆိုရလွယ်ကူစေရန်၊ အသံချိုသာပြေပြစ် စေရန် သုံးနှုန်းခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံးများကို ထည့်သွင်းသုံးစွဲခြင်းဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပိုမိုလေးနက်စေ ပါသည်။ အသံကို သာယာပြေပြစ်အောင် ပံ့ပိုးထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ပတ်ပျိုးတွင် သာမကဘဲ အခြားမဟာဂီတတေးသီချင်း အတော်များများတွင် ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံးခေါ် ပဒုရုဏ စကားလုံးကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စပ်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၄၊ ၆။ နရီစည်းဝါး

နရီစည်းဝါးနှင့်ပတ်သက်၍ ကဗျာနရီနှင့်နိမိတ်ပုံတွင် မြဇင်(၂၀၁၇)က “နရီသည်ကာလရေစီး ကြောင်းတွင် အသံစီးဆင်းမှုဖြစ်သည်။ နရီသည် စည်းဝါးမဟုတ်ပါ။ စည်းချက်ဝါးချက်အတွင်း လှုပ်ရှား သောအသံ၏ အမူအရာဖြစ်ပါသည်” (စာ ၇၉) ဟူ၍ နရီစည်းဝါး၏ သဘောကို ရှင်းပြထားပါသည်။

နရီသည် အသံစီးဆင်းမှုတွင် စည်းချက်ဝါးချက်အတွင်း လှုပ်ရှားသောအသံ၏ အမူအရာ ဖြစ်သောကြောင့် နရီစည်းဝါးဟု ယှဉ်တွဲသုံးစွဲကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အသံအနိမ့်အမြင့်ကို တစ်လှည့်စီ ပိုင်းခြားသည့် သဘောချင်းတူသည့်အတွက် နရီစည်းဝါးဟု သုံးနှုန်းကြပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် “တောင်ဒီပါ ထိန်ထိန်လင်း၊ အို-ရာမင်း စုံရှိကြာ၊ ထံရင်းများပဏ္ဏာ” (စာ ၁၇၇) ဟူသောအဖွဲ့၌ ‘လင်း ၊ မင်း’(သံလေး)၊ ‘ကြာ၊ ဏာ’(သံလွင်) သံလေးနှင့်သံလွင်တို့ကို တစ်လှည့်စီကာရန် ယူထားသည့်အတွက် နရီစည်းဝါးအဖြစ်အတောက် ကျနမှု ရှိပါသည်။

“ပျံတိုင်းငယ်ဝေမှုရီ၊ ကျူးသီငယ်သာန္တ၊ မြဖျောင်းငယ်တန်ဆောင်နှင့်၊ အောင်ဇေယျာပွဲ၊ ကြော်သဲငယ်ကြေညာ၊ သောင်းမြင့်မြင့်လေးဒီပါ၊ သာယာပျော်ရေး၊ ရွှေနိုင်ငံ ဧသည်နှင့်” (စာ ၁၇၇) ဟူသောအဖွဲ့တွင် ‘ရီ ၊ သီ’(သံလွင်)၊ ‘န္တ ၊ ပွဲ’(သံလေး)၊ ‘ညာ ၊ ပါ’(သံလွင်)၊ ‘ရေး ၊ ဧ’ (သံလေး)တို့ကို တစ်လှည့်စီဖွဲ့ထားသည်။ သံလွင်၊ သံလေးတို့ကို တစ်လှည့်စီသုံးထားသည့်အတွက် အသံအနိမ့်အမြင့် အတက်အကျ ကျနပြေပြစ်၍ သီချင်းသည် ဆွဲဆောင်အားကောင်းလာစေပါသည်။

နရီစည်းဝါးပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အသံသာယာအောင် ရေးဖွဲ့ထားသည့်အတွက် သီချင်းသီဆိုသူနှင့် ကြားနာသူတို့အဖို့ နှစ်သက်ဖွယ် ခံစားမှုကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။

၄၊ ၇။ ကာရန်

ကာရန်ဟူသော ဝေါဟာရကို မြန်မာအဘိဓာန် (၂၀၁၃)တွင် “အက္ခရာ၏အဆုံးဖြစ်သော သရသံ၊ ကဗျာလင်္ကာတွင် စည်းမျည်းအရ စပ်ထားသော စကားလုံးတို့၏ ညီညွတ်သောအသံ ” (စာ-၇) ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးသဖြန်တွင် “များထုဝေနေ၊ ချမ်းသာစေ ဖန်တော်ဆောင်သည့်၊ ကုန်းဘောင်ဘုရား။ သောင်းသိုက်ကယ် ညာသပြေလို့၊ ဘုန်းတော်နေ ထောင်ရောင်ပွင့်ငယ်မှ၊ ချမ်းမင်းမင်းများ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ဖွဲ့ထားပါသည်။ ပထမအပိုဒ်တွင် ‘နေ’ နှင့် ‘စေ’၊ ‘ဆောင်’နှင့် ‘ဘောင်’ ဟူသော ပိုဒ်တွင်းကာရန်များဖြင့် ချိတ်ဆက်ကာ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ဒုတိယအပိုဒ်တွင်လည်း ‘ပြေ’နှင့် ‘နေ’၊ ‘မှ’နှင့် ‘ရာ’ဟူသော ပိုဒ်တွင်းကာရန်များဖြင့် ချိတ်ဆက် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ပထမအပိုဒ်မှ ‘ရား’နှင့် ဒုတိယအပိုဒ်မှ ‘ဖျား’တို့သည် အဆုံးသတ် ကာရန်ဖြစ်သည်။ ကာရန်ယူပုံကျနကာ ညီညွတ်မှန်ကန်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

လောကနတ်သံအဖွဲ့တွင် “လေးပါးဆယ်အင်၊ ကြည်လင်ပွားစေ တရားမြိုက်ရေလန်း။ တိုင်းကားညာကြေ သာယာငြိမ်းစေ ဘုန်းမိုလ်ရွာစွေဖျန်း။ ကျူးစည်ဆော်ကာ တံရှည်တံမြွှာ ကျူးသီ ဆော်ကာမြန်း။ ရာမင်းထွဋ်စိုး ဖြူရိပ်စေ စက်ရွှေတင်ဦးပန်း” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ ထားသည်။ ပထမအပိုဒ်တွင် ‘အင်’နှင့် ‘လင်’၊ ‘စေ’နှင့် ‘ရေ’ ၊ ဒုတိယအပိုဒ်တွင် ‘ညာ’ နှင့် ‘ယာ’၊ ‘စေ’နှင့် ‘စွေ’ ဟူသော ပိုဒ်တွင်းကာရန်များဖြင့် ချိတ်ဆက်ကာရေးဖွဲ့ထားသည်။ တတိယအပိုဒ်တွင် ‘စည်’နှင့် ‘ရှည်’၊ ‘မြွှာ’နှင့် ‘ကာ’၊ စတုတ္ထအပိုဒ်တွင် ‘ဝေ’ နှင့် ‘ရွှေ’ဟူသော ပိုဒ်တွင်း ကာရန်များဖြင့် ချိတ်ဆက်ကာ ရေးဖွဲ့ ထားပါသည်။ ပထမအပိုဒ်မှ ‘လန်း’ နှင့် ဒုတိယအပိုဒ်မှ ‘ဖျန်း’ တတိယအပိုဒ်မှ ‘မြန်း’နှင့် စတုတ္ထအပိုဒ်မှ ‘ပန်း’တို့သည် အဆုံးသတ်ကာရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကာရန် ယူပုံကျနကာ ညီညွတ်မှန်ကန်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပိုဒ်တွင်းကာရန်၊ အဆုံးသတ်ကာရန် ယူထားပုံမှာ တစ်ပိုဒ်နှင့်တစ်ပိုဒ် ပုံစံကျနကာ ညီညွတ်မှန်ကန်မှုရှိပါသည်။ မတူညီသောဗျည်းများကို သရတူအသံများဖြင့် ချိတ်ဆက်ယူကာ တွဲစပ် သုံးထားပါသည်။

တစ်ဖန် အဆုံးသတ်သဖြန်တွင်- “ဘုန်းနေညွန့်စည် ရွယ်ရည်တော်မူရာပ၊ သီလာတောင် ရေမြစ်ငယ် ဖြစ်ပေရငြား ။ ။ဘုန်းတေဇော် နေတန်ဆောင်နှင့် သောင်းမြန့်ဘောင် ထိန်ထိန်လင်း တယ်လေ၊ ရာမင်းမင်းဖျား။ ။” (စာ ၁၇၈) ဟူ၍ ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ထားသည်။ ပထမအပိုဒ်တွင် ‘စည်’နှင့် ‘ရည်’၊ ‘ရာ’နှင့် ‘လာ’၊ ‘မြစ်’နှင့် ‘ဖြစ်’ ဟူသော ပိုဒ်တွင်းကာရန်များဖြင့် ချိတ်ဆက်ကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ဒုတိယအပိုဒ်တွင် ‘တေ’ နှင့် ‘နေ’၊ ‘ဆောင်’နှင့် ‘ဘောင်’၊ ‘လင်း’ နှင့် ‘မင်း’ဟူသောပိုဒ်တွင်း ကာရန် များဖြင့် ချိတ်ဆက်ကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ပထမအပိုဒ်မှ ‘ငြား’ နှင့် ဒုတိယအပိုဒ်မှ ‘ဖျား’တို့သည် အဆုံးသတ်ကာရန်ဖြစ်ပါသည်။ အဆုံးသတ်သဖြန်ဖြစ်သည့်အတွက် ဒွေးချိုးပုံစံနှင့် ရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကာရန်ယူပုံကျနကာ ညီညွတ်မှန်ကန်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် နဘေထပ်ကာရန်တို့ကိုသုံး၍ ရေးဖွဲ့ထား သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ “ကုန်းဘောင်နေမင်း၊ ဘုန်းရောင်ဝေရှင်း” (စာ ၁၇၇)၊ “သိင်္ဂီ လျှံလန်း၊ ဣန္ဒာစံခန်း” (စာ ၁၇၇)၊ “နွေနန်းရာသီ၊ လေဖျန်းခါမှီ” (စာ ၁၇၇) ဟူသော နဘေထပ်ကာရန်များကို အသုံးပြု၍ ရေးဖွဲ့ထားသည့်အတွက် အသံသာယာပြေပြစ်စေပါသည်။

ပိုဒ်တွင်းကာရန်၊ အဆုံးသတ်ကာရန်၊ နဘောထပ်ကာရန်များဖြင့် ကာရန်ချိတ်ဆက်ကာ ဖွဲ့ထားသည့်အတွက် ရွတ်ဆိုရလွယ်ကူစေပါသည်။

၄၊ ၈။ အာမေဍိတ်

အာမေဍိတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ “ထိတ်လန့်ခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ အံ့ဩခြင်းစသည့် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် နှုတ်ကရတ်တရက် ထွက်ပေါ်လာသောအသံကို အာမေဍိတ်ဟု ခေါ်ပါသည်”ဟု မောင်ခင်မင်(ဇနုဖြူ)(၂၀၁၁)၏ ရေးဟန်ပညာနိဒါန်းတွင် (စာ ၁၅၂) တွင် ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတော်ကို တစ်ရာသောမင်းအပေါင်းတို့က လက်အုပ်ချီမိုးကာ ရှိခိုးရကြောင်းကို “အို - ရာမင်းစံရှိကြာ” (စာ ၁၇၇)၊ သာယာဝတီမင်းအပေါ် ပြည်သူအပေါင်းက ထားရှိသော မေတ္တာစေတနာကို “အို - ရွယ်မှန်းရည်လို့စေ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ဝမ်းသာခြင်း၊ အံ့ဩခြင်းဖြစ်ကာ စိတ်လှုပ်ရှားပြီး ရုတ်တရက် နှုတ်မှထွက်ပေါ်သော ‘အို’ ဟူသော အာမေဍိတ်သံကို ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ထားသည့်အတွက် စိတ်ခံစားမှုအခြေအနေကို ဖော်ကျူးနိုင်သကဲ့သို့ အသံ၏အာနိသင်ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်ကို ပို၍အသက်ဝင်စေပါသည်။

၄၊ ၉။ သဒ္ဒါလင်္ကာရအဖွဲ့များ

သဒ္ဒါလင်္ကာရနှင့်ပတ်သက်၍ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသသင်ကြားရေးစာအုပ်တွင် မောင်ခင်မင်(ဇနုဖြူ) (၂၀၁၇)က “ဂုဏ်ကို သဒ္ဒါလင်္ကာရဟုလည်းခေါ်ပါသည်။ သဒ္ဒါလင်္ကာရကို ‘စကားတန်ဆာ’ဟူ၍ မြန်မာမှုပြုကြပါသည်” (စာ ၁၀) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် စကားလုံးများကို သိပ်သည်းကျစ်လျစ်အောင် ပေါင်းစပ်ရေးဖွဲ့ထားသည့် သဒ္ဒါလင်္ကာရအဖွဲ့မျိုးကို တွေ့ရပါသည်။

ပသာဒဂုဏ်အဖွဲ့များ

ပသာဒဂုဏ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မောင်ခင်မင်(ဇနုဖြူ) (၂၀၁၇) ၏ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသသင်ကြားရေး စာအုပ်တွင် “အသိခက်သော စကားလုံးများသုံးခြင်း၊ ပုဒ်အထားအသို ရှုပ်ထွေးခြင်း မဖြစ်အောင် ရေးသော အဖွဲ့မှန်သမျှသည် ပသာဒဂုဏ် ‘စကားရှင်းအနက်လွယ်ဂုဏ်’ မြောက်သည်ချည်းဖြစ်ပါသည်” (စာ ၁၈) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

သာယာဝတီမင်းသည် မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါး၊ သင်္ဂဟတရားလေးပါးနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်သောကြောင့် မင်းနှင့်ပြည်သူ ကြည်ဖြူစွာ တရားများပွားများနိုင်ပြီး သာယာအေးချမ်းသည်ကို “လေးပါးဆယ်အင် ကြည်လင်ပွားစွာ၊ တရားမြိုက်ရေလန်း တိုင်းကားညာကြေ၊ သာယာလေ ငြိမ်းစေ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ စကားအဆက်အစပ်ရှင်းလင်း၍ အနက်သိလွယ်သောပုဒ်များဖြင့် ရေးထားသောကြောင့် ပသာဒဂုဏ်မြောက်ပါသည်။ ပသာဒဂုဏ်အဖွဲ့များကြောင့် စာဆိုချီးကျူးဖွဲ့ဆိုလိုသော မင်း၏ဘုန်းတော်သည် ဖတ်ရှုသူ၊ နားဆင်သူ၏ သောတအာရုံတွင်းသို့ ချောမွေ့ပြေပြစ်စွာ ရောက်ရှိသွားစေပါသည်။

မဓုရတာဂုဏ်အဖွဲ့များ

မဓုရတာဂုဏ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)(၂၀၁၇)၏ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသ သင်ကြားရေးစာအုပ်တွင် “ မဓုရတာဂုဏ်သည် အသံချိုသာမှုနှင့်ဆိုင်သော ဂုဏ်ဖြစ်သည်” (စာ ၂၇) ဟူ၍ ဖွင့်ဆို ထားပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း၊ ဘုန်းရောင်ဝေရှင်း”၊ “သိင်္ဂီလျှိုလန်း၊ ဣန္ဒာစံခန်း”၊ “နွေနန်းရာသီ၊ လေဖျန်းခါမှီ” (စာ ၁၇၇) ဟူသော နဘေထပ်အဖွဲ့မျိုးကိုလည်း ဖွဲ့စပ်ထားပါသည်။ ကာရန်တူ အသတ်တူ အက္ခရာပုဒ်တို့ကို အသုံးပြု၍ ဖွဲ့ဆိုထားသောကြောင့် အသံသာယာပြေပြစ်သည့် မဓုရတာဂုဏ်မြောက်သောအဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ စွဲငြိဖွယ် နားဝင်ချိုသောအဖွဲ့ များ ဖြစ်စေပါသည်။

စကားတန်ဆာဖြစ်သော သဒ္ဒါလင်္ကာရမြောက်အဖွဲ့များသည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်စေရန်အတွက် ပံ့ပိုးပေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၄၊ ၁၀။ အတ္ထာလင်္ကာရအဖွဲ့များ

အတ္ထာလင်္ကာရနှင့်ပတ်သက်၍ အရှင်ကုမာရ (၂၀၁၈)၏ အလင်္ကာပန်းကုံးစာအုပ်တွင် “တေးကဗျာ အဖွဲ့အနွဲ့တည်းဟူသော အထည်ကိုယ်ကို တန်ဆာဆင်ကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါ၊ အတ္ထ လင်္ကာရသဘောတို့သည် အလင်္ကာမည်၏” (စာ ၆) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် အလင်္ကာ တန်ဆာ ဆင်ကာ ရေးဖွဲ့ထားပါသည် ။

ဥပမာအလင်္ကာ

ဥပမာအလင်္ကာနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ) (၂၀၁၇)၏ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသ သင်ကြားရေးစာအုပ်တွင် “အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို ၎င်းတို့နှင့်တူသော ဂုဏ်တစ်ခုခုရှိသော အကြောင်း အရာတစ်ခုနှင့် ခိုင်းနှိုင်းခြင်းသည် ဥပမာအလင်္ကာ၏ အခြေခံသဘောပင်ဖြစ်ပါသည်” (စာ ၅၉) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် အရှင်သခင်၏ ဘုန်းတော်ကို ဖွဲ့ဆို ရာ၌ သာယာဝတီမင်း၏နန်းတော် ကြီးကျယ်ခမ်းနားပုံကို သိကြားမင်းစံရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိ ဝေဇယန္တာ နတ်နန်းတမျှ ကြီးကျယ်ခမ်းနားကြောင်း “ဣန္ဒာစံခန်း၊ ဝေယန်လေ တူနှုန်း နန်း” (စာ ၁၇၇)ဟု ခိုင်းနှိုင်း ကာ ဥပမာအလင်္ကာမြောက်အောင်ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။

ရူပကအလင်္ကာ

ရူပကအလင်္ကာနှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)(၂၀၁၇)၏ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသ သင်ကြားရေးစာအုပ်တွင် “အနှိုင်းခံနှင့်အနှိုင်းတို့တွင် တူသောဂုဏ် တစ်ခုခုရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်” (စာ ၇၁) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတော်ကြောင့် တိုင်းပြည်တစ်ဝှမ်း အေးချမ်းပုံကို မိုးရွာသွန်း သောအခါ အေးချမ်းပုံနှင့်တင်စားကာ “ဘုန်းမိုးဗန်း”ဟူ၍ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ဂုဏ်ရည်တူနှစ်ခုကို ထပ်တူပြုရေးဖွဲ့ ထားသည့် ရူပကအလင်္ကာမြောက်သောအဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို အနက်တန်ဆာ ဖြစ်သော အတ္ထာလင်္ကာရမြောက်အဖွဲ့ဖြင့် ဆိုလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်အောင် တန်ဆာ ဆင် မွမ်းမံထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၄၊ ၁၁။ ရသမြောက်အဖွဲ့များ

ရသဟူသောဝေါဟာရကို ရသစာပေ၏ရသစာအုပ်တွင် ဦးရွှေအောင်(၂၀၀၃)က “ပရိသတ်၏ နှလုံး၌ ဖြစ်ပေါ်သည့် ခံစားမှု” (စာ ၁၃၄) ဟူ၍ ဆိုထားပါသည်။ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)(၂၀၁၇)၏ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသ သင်ကြားရေးစာအုပ်တွင် “စာပေအရေးအဖွဲ့တစ်ခုကို ဖတ်လိုက်ရသောအခါ စိတ်ထဲမှာ နှစ်သက်သာယာသွားခြင်းသည် ရသပင်ဖြစ်သည်” (စာ ၈၂) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ရသဟူသည် ပရိသတ်၏စိတ်တွင်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ နှစ်သက်ကြည်နူးမှု ဖြစ်ပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးတွင် သာယာဝတီမင်းက တိုင်းသူပြည်သားတို့ကို သင်္ဂဟတရားလေးပါး၊ မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါးနှင့် အညီအုပ်ချုပ်သောကြောင့် တရားဓမ္မသံတို့ ဝေကာ တိုင်းပြည်သာယာ ငြိမ်းအေးရသည်ဟူသော အကြောင်းကို “လေးပါးဆယ်အင် ကြည်လင်ပွားစွေ၊ တရားမြိုက်ရေလန်း တိုင်းကားညာကြေ၊ သာယာလေငြိမ်းစေ” (စာ ၁၇၇) ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ စိတ်နှလုံးအေးချမ်းမှုကို ရရှိစေသော သန္တရသမြောက်အဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤရသမြောက်အဖွဲ့သည် သာယာဝတီမင်း၏ ဘုန်းတော်ကို ပံ့ပိုးဖော်ကျူးထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၅။ တွေ့ရှိချက်

ဤစာတမ်းကို လေ့လာခြင်းဖြင့် မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ စကားအသုံးအနှုန်းကျွမ်းကျင်မှု၊ ကာရန်၊ နရီစည်းဝါး အသံဖွဲ့စည်းစပ်ဆိုမှု၊ ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသမြောက်အောင် တန်ဆာဆင်ဖွဲ့ဆိုမှု စွမ်းရည်သည် “ကုန်းဘောင်နေမင်း” ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး၏ ဂုဏ်ရည်ကို ထင်ရှားအောင်ပံ့ပိုးပေးနိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

သုံးသပ်ချက်

ဤအခန်းတွင် သုတေသနမေးခွန်းများအတွက် အဖြေရှာဖော်ထုတ်ထားသော စိစစ်လေ့လာချက် များကို သုံးသပ်တင်ပြထားပါသည်။

မြဝတီမင်းကြီးဦးစသည် မင်းပြစ်ဒဏ်သင့်သောအခါ မင်းငြိုးမင်းမာန် အမျက်တော်ပြေစေရန် အတွက် သာယာဝတီမင်း၏ဘုန်းတော်ကိုချီးပသော “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ပတ်ပျိုးကို ဆက်သွင်းခဲ့ပါသည်။ စာဆို၏ဂီတအနုပညာ ဖန်တီးမှုစွမ်းရည်ကြောင့် အကျဉ်းကျရာမှ လွတ်မြောက်ခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ “ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးသည် စိတ်ခံစားမှုနှင့်များစွာ ဆက်စပ်မှုရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

“ကုန်းဘောင်နေမင်း”ချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုးကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဘုန်းတော်ကို ချီးကျူးဂုဏ်တင်ကာ ဖွဲ့ဆိုရသည့်အားလျော်စွာ ထီးဟန်နန်းဟန်ဆန်သော စကားလုံးများ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝပြီး ထိမိပေါ်လွင်သော စကားလုံးများဖြင့် ဝေါဟာရကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာ ဖွဲ့ဆို ထားကြောင်း သိမြင်ရပါသည်။ စာဆိုအခွင့်ထူးကိုရယူကာ စကားလုံးများကို သွေဖည်သုံးစွဲထား သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့သုံးထားသည့်အတွက် စကားလုံးကို ဆန်းသစ်လှပစေပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ပိုမိုလေးနက်ပြီး၊ အသံသာယာပြေပြစ်စေရန် ပုဒ်ဖြည့်စကားလုံးများသုံးကာ ရေးဖွဲ့ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ နရီစည်းဝါးကျနစေရန် သံလွင်၊ သံလတ်၊ သံလေးတို့ကို တစ်လှည့်စီသုံးကာ ရေးသားထားသည်။ အသံအနိမ့်အမြင့်၊ အတက်အကျ နရီစည်းဝါးကျနမှုအတွက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကာရန်ယူရာတွင် နဘေထပ်စကားလုံးများကို နီးနီးကပ်ကပ် သုံးထားသည့်အတွက် အသံချိုသာပြေပြစ်စေသည့်အပြင် အနက်ကိုလည်းပို၍ ပေါ်လွင်စေပါသည်။ သဒ္ဒါလင်္ကာရ၊ အတ္ထာလင်္ကာရ၊ ရသမြောက်အဖွဲ့များဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်တန်ဆာဆင် ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မိမိရေးဖွဲ့သည့် အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်အောင် စကားလုံးများကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာ ဖန်တီးရေးဖွဲ့ထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာစာပေနယ်ပယ်လာ မဟာဂီတရေးသီချင်းကြီးများကို ဂီတရှုထောင့်မှ လေ့လာနိုင်သကဲ့သို့ စာပေရှုထောင့်မှလည်း သုတေသနပြုနိုင်ကြောင်း အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ၏ ပြယုဂ်တစ်ခုဖြစ်သော မဟာဂီတရေးသီချင်းကြီးများကို စာပေရှုထောင့်မှ သုတေသနပြုခြင်းသည် မြန်မာစာပေတွင် အရေးပါသော လေ့လာမှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ လေ့လာခြင်းဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် မဟာဂီတစာပေ၏တန်ဖိုး၊ စာဆို၏ အနုပညာဖန်တီးမှုစွမ်းရည်တို့ကို ဖော်ထုတ်ခွင့်ရပါသည်။ မဟာဂီတစာပေ လေ့လာသူများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ကုမာရ၊ အရှင်၊ (၂၀၁၈)။ *အလင်္ကာပန်းကုန်* (ဒဿမအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ထွန်းသိဒ္ဓိမိသားစုပုံနှိပ်တိုက်
ခင်မင်၊ *မောင်*(ဇေယျ)။ (၂၀၁၁)။ *ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။
ခင်မင်၊ *မောင်*(ဇေယျ)။ (၂၀၁၇)။ *ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသသင်ကြားရေး*။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာပေ။
ဖေမောင်တင်၊ *ဦး*(ပါမောက္ခ)။ (၂၀၀၃)။ *မြန်မာစာပေသမိုင်း*(ပဉ္စမအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်ပုံနှိပ်တိုက်။
မင်းသုဝဏ်၊ (၂၀၁၈)။ *ကဗျာရေးချင်စာစပ်သင်*(တကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။
မြဇင်၊ (၂၀၁၇)။ *ကဗျာနရီနှင့်နိမိတ်ပုံ*(တကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။
မြဇင်၊ တင်မိုးနှင့် သုရဇော်။ *မြန်မာကဗျာစာတမ်းများ(ဒုတိယတွဲ)*။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။
မြင့်ကြည်၊ *ဦး*။ (၂၀၂၂)။ *မြန်မာတေးဂီတအနုစာပေသမိုင်း*(ဒုတိယတွဲ)။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။
မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၇၉)။ *မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်(အတွဲ ၃)*။ ရန်ကုန်၊ ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း။
မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၁၃)။ *မြန်မာအဘိဓာန်* (တကြိမ်)။ နေပြည်တော်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။
ဘချို၊ *ဦး*(ဒီးဒုတ်-)။ (၁၉၉၄)။ *ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း*(ဆဋ္ဌမအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ အေးဝင်းရွှေပုံနှိပ်တိုက်။
ရွှေအောင်၊ *ဦး*။ (၂၀၀၃)။ *ရသစာပေ၏ရသ*(ဒုတိယတွဲ)။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။